

Nominerad nr 1: **Spannmålsanläggningen på Hviderup**

Uppskalning under nytt skal

Utmed Kävlingeån ligger det anrika godset Hviderup i en känslig miljö med byggnader från 1600-talet och framåt. Där har företaget Hviderups Gods under ledning av inspektorn Erik Olsson bland nytt och gammalt uppfört en modern spannmålsanläggning.

AV LENNART WIKSTRÖM
FOTO AGNETA LILLIEHÖÖK

Vår gamla spannmålsanläggning var från 1950-talet, visserligen med förbättringar gjorda över tiden och med ett nyare planlager, men inlastning, tork och logistik började bli flaskhalsar och vi behövde något större och modernare”, berättar Erik Olsson, inspektör på Hviderups gods strax utanför Eslöv i Skåne.

”Vi skissade på en helt ny anläggning på en angränsande gård men när vi började titta närmare på kostnader och övrig hantering bestämde vi oss för att utgå från den befintliga som ligger mitt

i godsets brukningscentrum. Här fanns ju redan körvägar, halmpanna och all elinfrastruktur.”

Med hjälp av Jan Malmgren, Agrobolaget, började Erik skissa på olika lösningar och sedan kopplade han även in Stefan Ströms Bygg AB när det började bli dags att ta fram ritningar och konstruktionslösningar.

BEFINTLIGA SILOR

”Vi utgick från de befintliga betongsilorna – de var rejält tilltagna med en lagringskapacitet på 800 ton och de skulle dessutom ha blivit mycket kostsamma att riva. I den befintliga servicedelen gjorde vi nya dragningar för transportörer och gjorde även plats för en ny spannmålsrens. De gamla tornen fick helt ny teknik för fyllning, luftning och tömning. Till det satte vi in kapacitet att lagra ytterligare 850 ton och byggde ett nytt utrymme för tömning och lastning med två nya utlastningsfickor.”

KVADRATISK BYGGNAD

Genom att de gamla betongsilorna byggdes in krävdes en rejäl höjd – den nya byggnaden som innesluter både de gamla och nya silorna blev i princip kvadratisk och 26 meter hög.

”Och då fick vi ändå göra en kompromiss med en takkupa över de gamla silorna för att inte behöva lägga på ytterligare tre meter på höjden.”

FULL KAPACITET

Inklusive planlagret på 2500 kan gården nu lagra sammanlagt cirka 4150 ton, vilket i princip räcker till skörden från gårdens samlade areal på 800 hektar. Där emot har kapaciteten i mottagning och torkning fördubblats till cirka 100 ton i timmen, vilket kom väl till hands när anläggningen togs i bruk hösten 2023.

”Vi påbörjade bygget året innan och fick då sälja det mesta vid skörd. Målet var att kunna vara i drift till skörd 2023, vilket vi klarade, även om de sista plåtarna kom på plats först vid årsskiftet 2023–2024”, berättar Erik.

I den ”nygamla” delen lyftes en spannmålsrens in som har kapacitet att rensa all spannmål innan inlagring. Den kommer också att användas för rensning av exempelvis malkorn och där har Erik även möjlighet att rensa åt andra som vill försäkra sig om bästa kvalitet vid leverans.

VIKTIGT ATT BEVARA MILJÖN

”Förutom kraven på arbetsmiljö har vi egentligen inte haft några begränsningar.

Trots att godset har mycket gamla anor och torkanläggningen ligger intill ett hus från slutet av 1700-talet finns det inga restriktioner när det gäller kulturmiljön – inte utöver dem som ägaren Gustaf Ramel sätter upp, och han är mycket noga med att bevara helheten och miljön.”

”Det har gjort att vi exempelvis valt en grunddel med betongelement som har samma färg, struktur och form på fönster som intilliggande ridhus och maskinhall. Dessutom har vi som ren dekoration lagt till imitationer av vädringsluckor på plåtfasaden för att efterlikna ett äldre spannmålstorn.”

ANKNYTER TILL DET GAMLA

Intill in- och utlastningsdelen ligger direkt angränsande ett magasin uppfört i tegel år 1790 av nuvarande ägarens anfader – populärt kallad ”Bygge-Hans” för alla de projekt han genomförde på alla gårdar han hade i sin ägo.

Betongelementen har också profilerade hörn där lyktor i klassisk stil smakfullt placerats.

HALVA KOSTNADEN

”Kostnaderna var en anledning till varför vi valde att bygga på plats och det gjorde att vi kom undan med ungefär halva beloppet jämfört med att bygga helt nytt på en ny plats. Då fick vi ändå lägga cirka tre miljoner på en platta som kunde ta upp de krafter som den höga byggnaden utsätter den för”, berättar Erik.

SOM PLANERAT

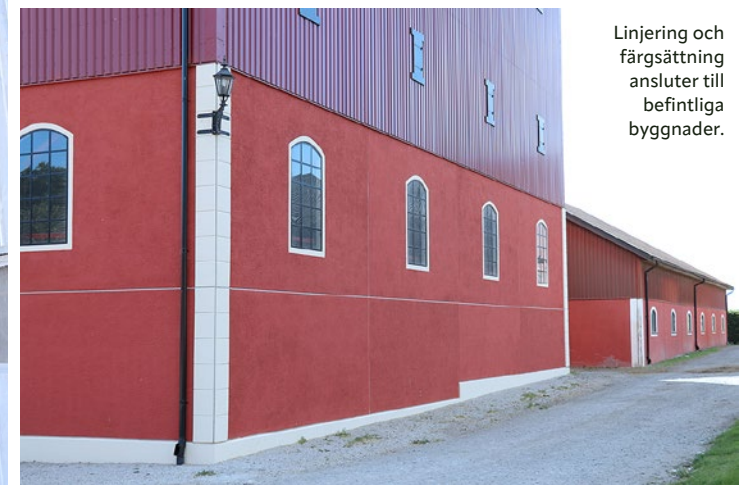
”Vi har fått en riktigt modern anläggning med både nytt och gammalt, och vi har lyckats få den att passa in i en känslig miljö”, konstaterar Erik nöjt. ”Både tids- och kostnadsmässigt har det mesta gått som planerat, vi har inte behövt backa på något, möjligen med undantag för några små detaljer.” ●

”Kostnaderna var en anledning till att vi valde att bygga på plats. Det blev ungefär halva beloppet jämfört med att bygga helt nytt på en ny plats”, berättar Erik Olsson, Hviderup.

Magasinet från 1790 har fått en ”nära anhängig”.

Linjering och färgsättning ansluter till befintliga byggnader.

Spannmålsanläggningen på Hiderup

Byggår: Byggstart hösten 2022, klart vid årsskiftet 2023–2024

Beskrivning: Ny tornliknande spannmålsbyggnad för lagring och rensning.

Projektering och planering: Byggledare Erik Olsson, Hviderups Gods AB, konstruktionsritningar Stefan Ström Bygg AB/Struktor.

Entreprenör: Stefan Ströms Bygg AB, Agrobolaget, Tvåpersschakt AB, Elmontage i Eslöv AB, Elbe Automatik.

Byggnadsmaterial: Bärande konstruktion i stål, fasad av betongelement och plåt, tak i plåt.

Storlek: 20 x 22 meter, 26 meter högt

Kostnad: 25 miljoner kr

Blindluckor i plåt pryder den höga byggnaden.

Ridhuset och spannmålsanläggningen matchar varandra väl.

Lyktor i äldre stil återkommer på flera byggnader.

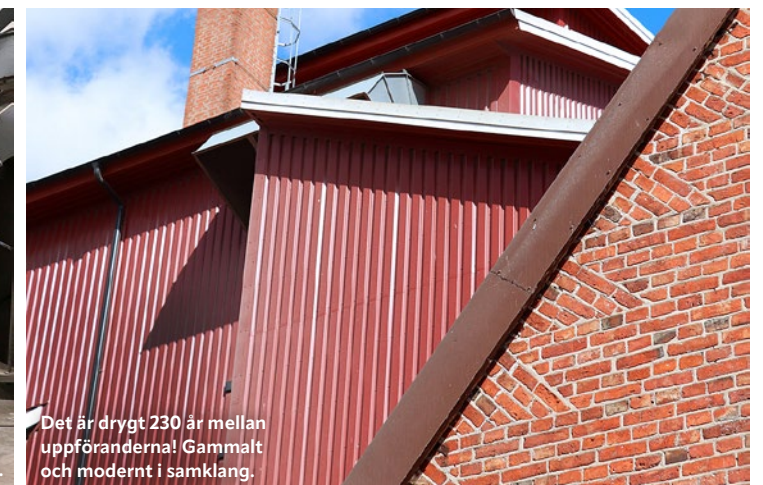
Fönstren har samma form och inramning som det intilliggande ridhuset.

De olika röda nyanserna bryter av byggnadens höjd.

Ny teknik i gamla lokaler.

Det är drygt 230 år mellan uppföranderna! Gammalt och modernt i samklang.

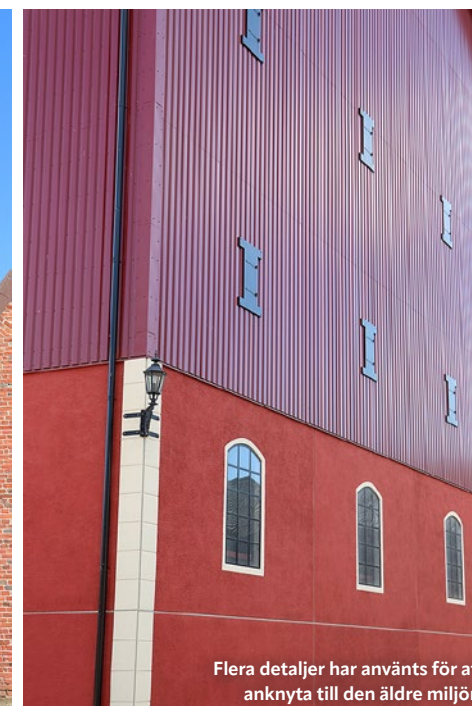
Rensverket lyfts in i den äldre byggnaden. Här ser vi hur anläggningen såg ut tidigare. Foto Privat

De gamla silorna i betong har uppgraderats istället för att rivas.

Många olika vinklar, det ser nästan ut som gränderna i en stad.

Flera detaljer har använts för att anknyta till den äldre miljön.

Byggnadens höjd kräver en rejäl stomme.

Utlastning av ärter till utsäde.

Fler bilder finns på www.lantbruketsaffarer.se och i den digitala utgåvan.